

Sygnatura akt: V GC 946/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kalisz, dnia 04 listopada 2015 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Berczyńska - Bruś

Protokolant: Anna Woźniakowska

po rozpoznaniu w dniu 04 listopada 2015 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa - (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

przeciwko - J. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego J. S. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. kwotę 5 621,90 złotych (pięć tysięcy sześćset dwadzieścia jeden złotych dziewięćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami licznymi od dnia 04 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 250,00 złotych (dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 1 217,00 złotych (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

SSR Magdalena Berczyńska - Bruś

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. pozewem z dnia 18 marca 2015r. wniósł o zasądzenie od pozwanego J. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w K. nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym kwoty 5.621,99 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 grudnia 2014r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwany złożył zamówienie u powoda na szereg elementów z oferty handlowej powoda. W związku z zamówieniem została wystawiona w dniu 3 listopada 2014r. faktura VAT nr (...) na kwotę 5.621,90 zł z terminem płatności do dnia 3 grudnia 2014r. Faktura ta nie została zapłacona. Pismem z dnia 17 lutego 2015r. powód wezwał pozwanego do dobrowolnej zapłaty należności.

Do pozwu załączono fakturę VAT nr (...) i wezwanie do zapłaty z 17 lutego 2015r.

W dniu 27 kwietnia 2015r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Kaliszu wydała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. akt V GNc 1351/14 zgodnie z żądaniem pozwu.

Nakaz zapłaty stracił moc w wyniku wniesienia przez pozwanego w ustawowym terminie sprzeciwu od nakazu zapłaty. Sprzeciw został wniesiony co do całości nakazu. Pozwany zgłosił zarzut nieistnienia zobowiązania oraz nieważności postępowania. Wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że pozwany spełnił już w całości żądanie powoda, gdyż 18 marca 2015r. przesłał na rachunek bankowy powoda środki pieniężne w kwocie 8.000 zł, które w całości pokryły zobowiązanie z powołanej w pozwie faktury VAT, o czym informował pracowników

powoda. Dodatkowo pozwany pismem z dnia 17 maja 2015r. ponownie poinformował powoda o zaliczeniu wpłaty. Powód w związku z dokonaniem wpłaty nie wystawił żadnego pokwitowania. Ponadto pełnomocnictwo załączone do pozwu nie upoważnia do prowadzenia spraw przed sądami. Powództwo winno więc być oddalone ze względu na nieistnienie zobowiązania oraz nieważność postępowania. Do sprzeciwu załączono potwierdzenie wykonania operacji kwoty 8.000 zł z dnia 18 marca 2015r. i pismo z dnia 17 maja 2015r., w którym pozwany poinformował powoda, że wpłaconą w dniu 18 marca 2015r. kwotę w wysokości 8.000 zł zaliczył na całkowitą spłatę zobowiązania w kwocie 5.621,90 zł wynikająca z faktury nr (...) oraz częściową spłatę zobowiązania z faktury nr (...) w kwocie 2.378,10 zł

W odpowiedzi na sprzeciw pełnomocnik powoda podtrzymał żądanie pozwu.

Z ostrożności procesowej przedłożył pełnomocnictwo do prowadzenia sprawy cywilnej. Nie zgodził się z interpretacją pozwanego, że wpłata kwoty 8.000 zł pokryła w całości zobowiązanie z faktury VAT nr (...). Ponadto kwota wpłynęła na rachunek bankowy powoda w dniu 19 marca 2015r., a zatem dnia następnego po dniu wytoczeniu powództwa. Pozwany dopiero pismem z dnia 17 maja 2015 r. wskazał, na którą fakturę należy zaliczyć dokonaną wpłatę. Oświadczenie pozwanego należy uznać za spóźnione. Pomiędzy dokonaniem wpłaty a złożeniem oświadczenia o sposobie jego zarachowania musi zachodzić bezpośredni związek czasowy. Nie można natomiast uznać istnienia bezpośredniego związku czasowego, gdy pomiędzy wpłatą a oświadczeniem upłynęły prawie dwa miesiące. Zastosowanie znajdzie więc wyrażona w art. 451 § 3 k.c. reguła, że brak wyraźnego oświadczenia którejkolwiek ze stron stosunku zobowiązaniowego powoduje, że zaliczenia dokonuje się na poczet długu najdalej wymagalnego. Oznacza to, że dokonana w dniu 19 marca 2015r. wpłata została zaliczona na poczet innych zaległości, które posiada pozwany, tj. zaległości w całkowitej spłacie za fakturę nr (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 października 2014r. powód wystawił wobec pozwanego fakturę VAT nr (...)z tytułu sprzedaży kominka sufitowego, nagrzewnic, sterownika i innych części za łączną kwotę 45.516,40 zł, wskazując termin płatności na dzień 27 listopada 2014r. W dniu 21 października 2014r. pozwany uiścił zaliczkę w kwocie 20.000 zł na konto 6 nagrzewnic. Do zapłaty pozostała kwota 25.516,40. Z uwagi na częściowy zwrot towaru powód wystawił fakturę korektę (...)do faktury (...)na kwotę 6.764,02 zł

Dowód: faktura VAT (...) z 3.11.2014r. (k. 6 - 7), wyciąg z rachunku

bankowego pozwanego z 21.10.2014r. (k.7) faktura VAT Korekta

1/11/2014 (k.9 - 10) - akt Sądu Rejonowego w Kaliszu V GC 1230/15

W dniu 3 listopada 2014r. powód wystawił wobec pozwanego fakturę VAT nr (...) z tytułu sprzedaży kominka spalinowego ściennego, sterownika, termostatu i innych części za łączną kwotę 5.621,90 zł, wskazując termin płatności na dzień 3 grudnia 2014r.

Dowód: faktura VAT (...) z 3.11.2014r. (k. 8 akt)

W dniu 10 listopada 2014r. powód wystawił wobec pozwanego fakturę VAT nr (...) z tytułu sprzedaży nagrzewnicy gazowej i rury elastycznej za łączną kwotę 6.819,12 zł, wskazując termin płatności na dzień 10 listopada 2014r. pozwany uiścił do faktury przedpłatę w kwocie 2.000 zł, a w dniu 8 grudnia 2014r. dopłatę do faktury w kwocie 4.830 zł.

Dowód: faktura VAT (...) z 10.11.2014r. (k. 11 akt) wyciąg z rachunku

bankowego pozwanego z 8.12.2014r. (k.8)- akt Sądu Rejonowego w

K. V GC 1230/15

W dniu 17 lutego 2015r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 24.361,92 z tytułu faktury VAT nr (...) z 28.10.2014r. na kwotę 18.740,02 zł i faktury VAT nr (...) z dnia 3 listopada 2014r. na kwotę 5.621,90 zł.

Dowód: wezwanie do zapłaty z 17.02.2015r. (k. 9 akt)

W dniu 18 marca 2015r. pozwany wpłacił na rachunek bankowy powoda kwotę 8.000 zł w tytule przelewu wskazując "zaległa faktura".

Dowód: przelew z dnia 18 marca 2015r. (k. 48 akt)

Kwota 8.000 zł wpłynęła na rachunek bankowy powoda w dniu 19 marca 2015r.

Dowód: potwierdzenie wykonanej operacji (k. 69 akt)

Pismem z dnia 17 maja 2015r. pozwany wskazał, że wpłaconą w dniu 18 marca 2015r. kwotę 8.000 zł zaliczył na podstawie art. 451 § 1 kodeksu cywilnego na całkowitą spłatę zobowiązania w kwocie 5.621,90 zł wynikającą z faktury nr (...) oraz częściową spłatę zobowiązania z faktury nr (...) w kwocie 2.378,10 zł.

Dowód: pismo pozwanego do powoda z 17.05.2015r. (k. 49 akt)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych wyżej dokumentów.

Sąd zważył co następuje:

Strony zawarły umowę kupna - sprzedaży przez którą sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę (art. 535 kodeksu cywilnego).

Łącznie strony zawarły trzy umowy, a powód wystawił wobec pozwanego trzy faktury VAT. Jedna z faktur została rozliczona w całości, natomiast do zapłaty pozostały jeszcze należności z tytułu faktur VAT wymienionych przez powoda w wezwaniu do zapłaty z dnia 17 lutego 2015r., tj. faktury VAT nr (...), płatnej do dnia 27 listopada 2014r., z której do zapłaty pozostała kwota 18.740,02 zł i faktury objętej niniejszym postępowaniem, tj. faktury VAT nr (...) płatnej do dnia 3 listopada 2014r., z której do zapłaty pozostała cała należność w kwocie 5.621,90 zł.

Pozwany w dniu 19 marca 2015r. wpłacił na rachunek bankowy powoda kwotę 8.000 zł, ale dopiero w dniu 17 maja 2015r. wskazał, że kwotę tę należy zaliczyć na poczet faktury nr (...), dochodzonej pozwem.

Zgodnie z art. 451 §1 Kodeksu cywilnego dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenie główne.

Zgodnie z art. 451 §2 K.c. jeżeli dłużnik nie wskazał, który z kilku długów chce zaspokoić, a przyjął pokwitowanie, w którym wierzyciel zaliczył otrzymane świadczenie na poczet jednego z tych długów, dłużnik nie może już żądać zaliczenia na poczet innego długu.

Zgodnie z art. 451 § 3 K.c. w braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych - na poczet najdawniej wymagalnego.

Wskazany powyżej przepis zawiera reguły interpretacyjne związane z sytuacją, gdy dłużnik ma wobec tego samego wierzyciela co najmniej dwa długi, a spełniane świadczenie nie wystarcza na całkowite zaspokojenie wierzyciela.

Reguły te wchodzi w rachubę jedynie w razie braku umowy stron co do zaliczenia świadczenia. Jeżeli więc strony z góry umownie nie określą sposobu zaliczenia, to przede wszystkim decyduje wola dłużnika. Nieskorzystanie przez

dłużnika z uprawnienia z § 1 stwarza wierzycielowi możliwość swobodnego zadecydowania w formie pokwitowania o sposobie zaliczenia. Wskazany w §3 ustawowy porządek zaliczania długów ma zastosowanie, jeżeli strony nie zawarły umowy co do tej kwestii, ani też żadna z nich nie skorzystała z uprawnień, o których mowa w §1 i 2.

Pomiędzy spełnieniem świadczenia przez dłużnika, który nie wskazał sposobu zarachowania, a wystawieniem przez wierzyciela pokwitowania powinno zachodzić bezpośrednie następstwo czasowe, w przeciwnym wypadku należy przyjąć, że żadna ze stron nie skorzystała z możliwości wyboru sposobu zarachowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2015r. IIICNP 1/14 LEX nr 1645268)

Z uzasadnienia powołanego orzeczenia Sądu Najwyższego wynika, że bierność wierzyciela, który mógłby skorzystać z uprawnienia przewidzianego w §2 art.451, lecz tego nie czyni nie powoduje, że dłużnik może nadal dokonywać wyboru, na poczet którego długu chce zaliczyć swoje świadczenie. Taka możliwość wiązałaby się z niekorzystnymi konsekwencjami dla pewności obrotu i podważaniem funkcji, które w tym zakresie spełnia regulacja przewidziana przez art. 451 K.c. Brak oświadczenia dłużnika, a następnie wierzyciela o sposobie zaliczenia dokonanej wpłaty zezwalałaby dłużnikowi na decydowanie o zaspokojeniu wybranego przez siebie długu w dowolnie długim terminie i jednocześnie pozbawiał wierzyciela możliwości zaliczenia spełnionego już świadczenia na poczet jakiegokolwiek wierzytelności.

Również z wyroku z dnia 17 stycznia 2007r., II CSK 412/06 (OSNC-ZD 2008, Nr 5, poz.12) Sąd Najwyższy stwierdził, że w razie kilku długów głównych, niezarachowanie świadczenia przez dłużnika i wierzyciela w sposób i terminach określonych w art.451 § 1 i 2 K.c. skutkuje zaliczeniem go na poczet długu najdawniej wymagalnego (art. 451 § 3 K.c.). Gdy dłużnik ma kilka takich długów, to ma prawo wyboru, który z nich zaspokoić, przy czym oświadczenie w tym przedmiocie powinien złożyć w chwili spełnienia świadczenia. Niedokonanie wyboru przez dłużnika w chwili realizacji świadczenia i bierność wierzyciela w kwestii zarachowania nie uprawnia już dłużnika do dokonywania w dalszym ciągu wyboru, na poczet którego długu chce zaliczyć swoje świadczenia. Sąd Najwyższy za nieuzasadnioną uznał interpretację, że dłużnik może złożyć oświadczenie o zarachowaniu w dowolnym terminie, gdyż prawo do zarachowania dłużnika i wierzyciela jest ograniczone w czasie, co wynika bezpośrednio z treści art. 451 § 3 K.c.

Z uwagi na powyższe należy stwierdzić, że dokonana w piśmie z dnia 17 maja 2015r. próba zarachowania przez dłużnika wpłaty na poczet faktury dochodzonej pozwem była nieskuteczna. Powód prawidłowo dokonał jej zaliczenia na poczet faktury wcześniej wymagalnej, nie objętej niniejszym postępowaniem. Faktura będąca przedmiotem postępowania nie została zapłacona, powództwo podlegało więc uwzględnieniu, również w zakresie odsetek ustawowych.

Jeżeli bowiem dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania wydano na podstawie wynikającej z art. 98 k.p.c., zasady odpowiedzialności za wynik sprawy i obciążono nimi w całości pozwanego. Na koszty te złożyła się opłata sądowa w kwocie 250 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda ustalone w kwocie 1.200 zł w oparciu o § 6 pkt.4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1358 z późn. zm.) wraz z opłatą skarbową w wysokości 17 zł od pełnomocnictwa.

/-/SSR Magdalena Berczyńska-Bruś